

ХАРАКТЕРИСТИКА РИНКУ ХЛІБА ТА ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ УКРАЇНИ

Ралко О.С.

Протягом 2003-2010 рр. обсяги виробництва хліба та хлібобулочних виробів підприємствами хлібопекарської галузі в натуральному виразі невпинно скорочуються (Рис.1). Серед основних причин скорочення обсягів виробництва можна виокремити: скорочення чисельності населення України як несприятливий демографічний фактор та зростання виробництва хлібу та хлібобулочних виробів мініпекарнями, домашніми господарствами та власними виробництвами супермаркетів. Проте значущість останнього фактору неможливо визначити розрахунково, оскільки ці обсяги не обліковуються офіційними статистичними даними. Інші експерти пов'язують падіння обсягів виробництва хлібобулочних виробів, насамперед, із тим, що українці кожного року повільно зменшують споживання хлібопродуктів. Що, на їхню думку, говорить про покращення життя населення та зростання його купівельної спроможності.

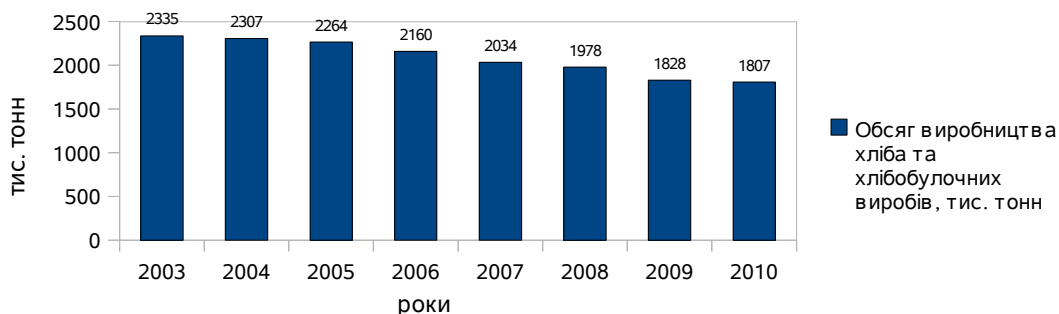

Рис.1. Динаміка обсягу виробництва хліба та хлібобулочних виробів в Україні за 2003-2010 рр., тис. тонн

За даними компанії «Аграріка, місткість українського ринку хліба спеціалісти оцінюють у 4-4,5 млн. тонн на рік, таким чином українські хлібозаводи виробляють його удвічі менше.

Найбільшими виробниками хлібу та хлібобулочних виробів в Україні є 7 компаній, що контролюють майже половину ринку, кожна з яких концентрує виробничі потужності в певному регіоні. У число компаній, які контролюють нині хлібний ринок України, входять: ТОВ «Хлібні інвестиції» (ТМ «Цар хліб,

Файна); ВАТ «Одеський коровай»(Съеш-ка, «Духмяний хліб, «Євро); ЗАТ «Агросервіс 2000» (Хлібодар); ЗАТ «Хліб Києва»; ВАТ «Концерн «Хлібпром»(Хлібна хата); ВАТ «Кримхліб» (Булкін); ЗАТ «Укрзернопром»; ААТ «Дніпрохліб».

Зазначимо, що з плином часу смаки населення у споживанні хлібу та хлібобулочної продукції змінюються від споживання “соціальних” сортів хлібу до “елітних”. Проте, з огляду на кризовий період в економіці України, тенденія зростання споживання “елітних” сортів хліба уповільниться.

У структурі собівартості виробництва хліба та хлібобулочних виробів половину витрат складає борошно, значними є адміністративні витрати витрати та витрати на збут. У 2007 році велика кількість хлібо заводів, внаслідок зростання собівартості виробництва, почала підвищувати ціни на продукцію. У результаті, з метою регулювання галузі, Постановою від 20.06.2007р. Уряд надав органам виконавчої влади повноваження встановлювати граничні рівні рентабельності для виробництва борошна пшеничного I та II гатунку, борошна житнього та окремих сортів соціального хліба, виробленого з нього. Незважаючи на такі заходи, у 2008 році відбулося суттєве підвищення цін на хліб та хлібобулочні вироби – загалом за підсумками року на 27,6% (Рис.2.)

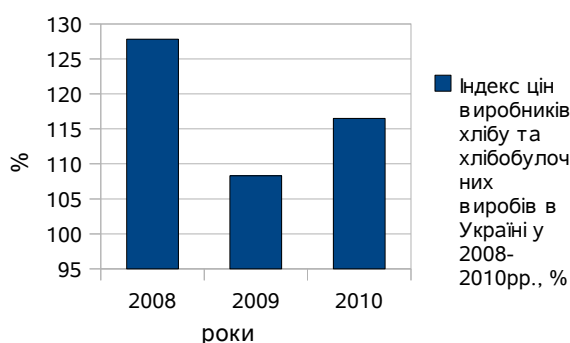

Рис.2. Динаміка індексу цін виробників хлібу та хлібобулочних виробів в Україні за 2008-2010 рр., %

У наступний період індекси цін були на такому рівні: у 2009 р. 108,3% або ціни на хліб та хлібобулочні вироби зросли на 8,3% порівняно з 2008 р., у 2010 р. 116,5 % або підвищення цін на 16,5% у порівнянні з 2009 роком.